

de AAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
KOOTWIJKERBROEK**

04 Antiek
wereldbeeld

06 Gemeenschaps-
zin als ...

08 Gezanten van
Christuswege

De echte rust

ds. S. Maljaars, 's-Gravenpolder

We staan aan het begin van een vakantieperiode. Veel mensen zoeken enkele weken rust. Deze woorden uit de Hebreeënbrief wijzen ons op de echte rust die er overblijft voor Gods volk. Het is een rust die alles van deze wereld overstijgt.

► Er blijft dan een rust over voor het volk Gods.

Hebreeën 4:9

In de zendbrief aan de Hebreeën staat de heerlijkheid van Christus centraal. Hij is hoger dan de engelen, meer dan Mozes en groter dan Aäron. Hij is de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek en zit aan de rechterhand van Zijn Vader in de hemel. De brief geeft onderwijs aan Gods kinderen in de beproevingen van hun leven. Steeds worden ze gewezen op deze enige Hogepriester en Zijn werk. Alleen als ze zien op Christus kunnen

ze volharden in de strijd. De ware rust is alleen in Hem te vinden.

Onze tekst heeft een waarschuwing en bemoediging in zich en wil ons aansporen om die echte rust te zoeken. Neem deze oproep ter harte!

Ongeloof

De apostel - we gaan er vanuit dat het Paulus is - waarschuwt de Hebreeën in dit gedeelte voor het gevaar van afval. Daarbij gebruikt hij het voorbeeld van de woestijnreis. Veel Israëlieten zijn nooit de rust van het land Kanaän ingegaan vanwege hun ongelooft. Ze stonden de Heere tegen, verzochten en verbitterden Hem. De schrijver citeert in dit verband woorden uit Psalm 95, waar hun oordeel onderstreept wordt: 'Zo heb ik dan gezworen in Mijn toorn: Indien zij in Mijn rust zullen ingaan!' Hun ongelooft verhinderde hun binnenkomst in het beloofde land.

Ook nu is er het grote gevaar van ongelooft waardoor wij nooit Gods rust zullen bereiken. We slaan Zijn roepstemmen in de wind. Ondanks al Gods bemoeienissen leven we gewoon door. We luisteren naar de prediking waarin de Heere ons de zaligheid verkondigt en Zijn genade aanbiedt, maar weigeren ons te bekeren. Denken we eraan hoe vreselijk dit is? Ons ongelooft is schuld voor God. O, verhard uw hart niet langer!

Sabbatismos

Tegenover deze ernstige waarschuwing staat het genadevoorrecht van degenen die wél in de rust zullen komen. We lezen in dit gedeelte vaak het woord 'rust'. Er staat dan in het Grieks 'katapausis'. Daar klinkt ons woord 'pauze' in door. Een pauze is een tijdelijke onderbreking van het werk. Na een pauze gaan we weer aan de slag. De rust is maar tijdelijk. In onze tekst gebruikt de apostel voor 'rust' een ander Grieks woord, namelijk 'sabbatismos'. We horen er het woord 'sabbat' in. Het is een verwijzing naar de rustdag van het Oude Testament. De Heere rustte

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE KOOTWIJKERBROEK

De in Kootwijkerbroek woonachtige leden van de Gereformeerde Gemeenten kerken aanvankelijk in Barneveld. Vanaf 1946 worden er echter ook weekdiensten in Kootwijkerbroek belegd. Na acht jaar in de School met de Bijbel bijeen te zijn gekomen, neemt ds. Chr. van Dam op 25 november 1954 een nieuw kerkgebouw aan de Kosterijweg in gebruik. Vanaf 5 januari 1958 komt men daar ook 's zondags bijeen. Op 7 december 1960 volgt de instituering tot zelfstandige gemeente. In 1974 verrijst er achter het bestaande kerkgebouw een nieuwe kerk. Vijftien jaar later betreft de gemeente voor de derde keer een nieuw kerkgebouw. In 1997 en in 2008 wordt dit verder uitgebreid. In 2023 wordt er met de laatste uitbreiding begonnen. Het aantal zitplaatsen komt daarbij op 2100. Tevens wordt het kerkgebouw verduurzaamd. Op 16 juni 2024 gaat ds. G. Beens voor de eerste keer in het vergrote en vernieuwde kerkgebouw voor en spreekt hij over Joh. 10:9a: 'Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden'. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Weide vinden'. Het aantal belijdende leden bedraagt 1139, het aantal doopleden 1261.

op de zevende dag van Zijn werk. De 'sabbatismos' is dus Gods blijvende sabbatsrust. Bij deze 'sabbatismos' mogen we aan twee dingen denken. Er is de geestelijke rust die de Heere Zijn kinderen geeft in dit leven. Daarnaast wijst dit woord op de eeuwige rust die Gods volk na het sterven wacht. Het is dus de rust van de *genade hier* en van de *heerlijkheid hiernamaals* (M. Henry). Deze sabbatsrust wordt aan het 'volk Gods' gegeven. De kanttekening wijst op de ware gelovigen die zullen ingaan in de beloofde sabbatsrust. Wat een bemoediging bevat dit woord voor Gods kinderen in de strijd!

De vaste rust ligt alleen daar waar God Zelf gerust heeft.

Paradijs

De sabbatsrust wijst ons naar het paradijs. Daar leefden Adam en Eva vanuit Gods rust. Hun hele leven was één sabbatsviering. Ze verblijdden zich in God hun Schepper en wandelden met Hem. Er was geen spoor van onrust in de hof van Eden.

Zo goed is het niet gebleven. Door de zondeval kwam de onrust in de wereld. We hebben geluisterd naar de duivel, de grote onruststoker. Deze slavendrijver jaagt ons onophoudelijk op en gunt ons nooit rust. Hij houdt ons vierentwintig uur keer zeven etmaal bezig. De één is druk met de wereld, een ander met zijn godsdienst. Satan heeft maar één ding op het oog: dat we wegblijven bij Gods sabbatsrust. Juist in onze rusttijden legt hij beslag op ons.

Toch zal de Heere Zelf zorgen dat er mensen in Zijn sabbatsrust zullen delen. Zoals er in het paradijs rust was na Gods volmaakte scheppingswerk,

zo is er voor Gods volk rust na Christus' volmaakte verlossingswerk. Vanuit die rust komt er een sabbatsleven dat op de Heere is gericht. Deze rust 'blijft over' voor het volk Gods. Dit ziet op de rust als een geschenk dat voor Gods kinderen gereed ligt. Jozua verdiende de tijdelijke rust van Kanaän voor het volk Israël, maar Jezus heeft de blijvende rust voor Zijn volk verworven. Straks wacht het hemelse paradijs. O, hoe groot is dat goed!

Zaligmaker

Als de Heilige Geest zaligmakend in ons hart gaat werken, ontstaat er onrust. We zijn God kwijt en kunnen Hem toch niet missen. Ons hardnekkige ongeloof wordt schuld voor de Heere. Nog nooit hebben we iets gedaan tot eer van Hem. We hebben Hem met ons zondige leven op het hart getrapt. Hoe moet het ooit goed komen tussen God en onze ziel?

De Heilige Geest maakt plaats voor de Zaligmaker. Groot als we als een buitenstaander Zijn stem uit het Evangelie mogen horen. Dat geeft een uitzien naar rust. De vaste rust ligt alleen daar waar God Zelf gerust heeft.

Dat is in het volbrachte werk van Zijn Zoon. Een onuitsprekelijk wonder als Gods Geest in de goddeloosheid van ons zondaarsbestaan Christus' werk vastmaakt in het hart. Dan wordt iets van de sabbatsrust ervaren.

Het beginsel van deze 'sabbatismos' doet uitzien naar de eeuwige rust. Die wacht Gods kinderen bij hun sterven. Dan mogen ze eeuwig rusten vanwege de verdienste van hun Zaligmaker, de Meerdere van Jozua, Die hen in het hemelse Kanaän bracht.

Voor ons klinkt de dringende oproep om in deze rust in te gaan. De grote Rustaanbrenger nodigt, ook nu: 'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven' (Matth. 11:28).

Aan de voeten van deze Zaligmaker wordt de echte rust ervaren. Nog is daar plaats! ♦

Uit:
HET ABC VAN HET GELOOF
dr. A. Comrie
(uitg. De Banier, 2016).

G

GEVEN

2. Geven van zijn hand aan de HEERE

'Geef de HEERE de hand' (2 Kron. 30:8). Daartoe wekt de godvrezende koning Hizkia heel Israël op. Dat doet hij door zijn boodschappers en zijn brieven, die een bijzonder vrome inhoud hebben. Hij zegt niet alleen 'Bekeert u', maar ook dat zij God de hand moeten geven: 'Geef de HEERE de hand.'

Het is voor een juist begrip van de zaak nodig eerst aandacht te vragen voor de gebruikte beeldspraak. We zien dan dat het vanouds de gewoonte is geweest om bij godsdienstige verrichtingen gebruik te maken van de handen. Daarom spreekt Job over een plechtige handeling die in zijn tijd al gebruikelijk was bij de verering van de zon en de maan, namelijk dat men de handen kuste (zie Job 31:27). David wilde om zijn onschuld te betuigen zijn handen in onschuld wassen, en dan rondom Gods altaar gaan (zie Ps. 26:6). Bij klassieke schrijvers (Cicero en anderen) zien we dat 'zijn hand geven' aan iemand betekent dat men daarmee zijn trouw, oprechtheid, liefde en vastberadenheid tot uitdrukking bracht. Maar het was ook een symbolische handeling die aangaf dat men de vroegere vijandschap opgaf, met het voornemen voortaan in een bestendige vriendschap met elkaar te leven. Zowel het ene als het andere aspect is te vinden in deze activiteit van het geloof. ▶

- Ik ga nu over tot de zaak zelf.
 - a. Dit geven van de hand aan de Heere houdt in dat er daarvóór een toestand was waarin de mens in afkeer van Hem leefde. O ja, zó is de mens, zolang hij in zijn natuurlijke staat zonder God leeft. Hij kan zich wel inbeelden dat hij de Heere liefheeft, maar dat is alleen maar inbeelding, die in strijd is met wat het Woord zegt; zie Rom. 8:7: 'Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God'. En in het bevindelijke leven leert ieder die tot geloofs-werkzaamheden gebracht wordt, dat zijn hart de slechtheid zelf is en dat men geneigd is God en zijn naaste te haten.
 - b. Het geeft aan dat de zondaar zijn vijandschap en dwaasheid werkelijk ziet als een ongepaste en God ontorende zaak. Die zal zeer zeker zijn eigen ondergang tot gevolg hebben en tot een 'kanker' uitgroeien om hem te verwoesten en te vernietigen. Als het niet tot dit zien komt, zal er nooit vriendschap tussen God en de mens komen. In het genadewerk is het immers óók Gods doel Zijn Woord te bevestigen door de ondervinding in het leven van allen die Hij tot gemeenschap met Hem brengt. Maar hoe zal die vriendschap tot stand gebracht kunnen worden? Toch niet alleen hierdoor dat men het met de geopenbaarde Bijbelse waarheden eens is, maar ook dat men die vanuit de overtuiging van zijn hart toestemt.
 - c. Het geeft ook aan dat het hart van de gelovigen ingenomen wordt door Gods genade. Die genade is niet te weerstaan, ze overtuigt de ziel en vermurwt het hart, zodat het zich laat gezeggen. Hierdoor weet het hart zich zó overwonnen dat het zijn vijandschap aflegt. Dit wordt in het bijzonder te kennen gegeven van de Joden en de heidenen in het laatste van de dagen, als Christus Zijn Koninkrijk in grote heerlijkheid zal oprichten. Maar het geldt in het algemeen ook voor de Kerk door alle tijden heen (zie Jes. 2:4; 11:6).

► wordt vervolgd

Antiek wereldbeeld

Studiesecretariaat Schriftgezag

De moderne omgang met de Schrift kenmerkt zich door een bepaalde vrijheid. De vorige keer zagen we hoe moderne theologen leren dat de Geest in onze cultuur nieuwe wegen kan schrijven. Eenzelfde soort strategie dient zich ook aan bij de moderne omgang met de Schrift vanuit het oogpunt van de natuurwetenschap.

De gedachte is al oud dat de Bijbel geen natuurkundeboek is. De Bijbel is geschreven voor zondaren om hun de weg naar het Vaderhuis te wijzen. De Bijbel is niet bedoeld om theorieën te geven over de manier waarop onze zichtbare wereld werkt. Als dat

wel zo zou zijn, zou de Schrift voor veel mensen onbegrijpelijk zijn. Beroemd en leerzaam zijn de woorden van Calvijn in zijn commentaar op Genesis 1 vers 16. Hij schrijft daar over de sterrenkunde: 'Mozes wilde ons ook niet geheel van deze studie

► De Bijbel is geschreven voor zondaren om hun de weg te wijzen.

aftrekken, toen hij hetgeen tot het terrein der kunst behoort, weglief. Maar omdat hij zowel voor ongeleerden en onkundigen als voor geleerden tot een leermeester was gesteld, kon hij zijn taak niet anders vervullen, dan door af te dalen tot deze bondige redenering' ("Commentaar op Genesis", deel 1, blz. 39).

Calvijn zegt hier dat de wetenschappelijke bestudering van de natuur wel goed is, maar dat dit in de Schrift niet te vinden is. De Schrift is een boek voor geleerden én ongeleerden en spreekt over dingen die door allen kunnen worden begrepen.

Dit standpunt van Calvijn is in de loop van de geschiedenis niet altijd nagevolgd. Sommige theologen meenden dat de Bijbel het wereldbeeld van Ptolemaeus leerde en dat de theorie van Copernicus en Galilei dus onbijbels was. De meeste gereformeerde theologen hebben er echter wijselijk op gewezen dat de Schrift geen theorieën leert. De Schrift is een levensboek gericht tot mensen als mensen. We moeten in de Schrift geen wetenschappelijk wereldbeeld zoeken.

Antieke wetenschap

Nu zijn er echter naderhand toch weer pogingen gedaan om wetenschappelijke theorieën in de Schrift te zoeken. Vanuit het moderne bewustzijn dat iedereen in een bepaalde cultuur leeft, menen sommige theologen dat ook de Bijbelschrijvers aansluiten bij opvattingen die in de cultuur van het oude Nabije Oosten gangbaar waren. Daarbij hoort volgens hen ook het antiek wetenschappelijke wereldbeeld. Dat antieke wereldbeeld zou bestaan uit de aarde als een platte schijf waarbij de lucht een koepel is en de hemellichamen als lampen aan de koepel hangen.

Moderne theologen haasten zich om te zeggen dat deze beelden in de Bijbel voor ons niet gezaghebbend zijn. Dit wereldbeeld is slechts inkleding van Gods openbaring en zelf niet gezaghebbend. Het gaat om

De Schrift is een levensboek gericht tot mensen als mensen.

de boodschap, niet om de verpakking. Wat wij moeten denken over de fysieke wereld leert ons de natuurwetenschap, zo meent men. De Bijbel is daarin niet gezaghebbend. Bij de uitleg van Schriftplaatsen als Genesis 1 wordt de huidige wetenschap hiermee tot een gezaghebbende bron in de Schriftuitleg. Deze manier van omgaan met de Schrift is aantrekkelijk, want het lijkt alsof je niet meedoet aan Schriftkritiek. Toch is het verschil maar klein. Het begrip wereldbeeld is een breed begrip waar van alles onder kan vallen. Sommigen willen ook de visie op de verhouding man/vrouw er onder laten vallen. Zo kun je gemakkelijk je eigen selectie maken van zaken die wel en zaken die niet bij Gods openbaring horen.

Niet nieuw

Het argument van het zogenaamde Bijbelse wereldbeeld is niet nieuw. Het is in het verleden al vaak bestreden door gereformeerde theologen. Een tijdje is het argument 'uit de mode' geweest, maar inmiddels is het weer helemaal terug. Protestantse theologen in binnen- en buitenland grijpen weer terug op het 'wereldbeeld' als manier om meer open te kunnen staan voor de evolutietheorie. Niet altijd wordt daarbij het woord 'wereldbeeld' gebruikt. Soms spreekt men van perspectivisme (G. van den Brink) of over antieke wetenschap (Denis Lamoureux). Maar in de kern komt het steeds op hetzelfde neer: God heeft in Zijn openbaring

verouderde wereldbeelden gebruikt als voertuig voor de boodschap.

Evaluatie

De gedachte dat de Bijbel een eigen antiek wereldbeeld heeft, volgt helemaal niet uit de Bijbel zelf, maar is een moderne constructie. Enige tijd geleden heeft prof. dr. M.J. Paul in zijn boek "Oorspronkelijk" dat nog weer eens een keer heel duidelijk gemaakt (hoofdstuk 4). Omdat moderne mensen zich hyperbewust zijn van hun eigen cultuur, verwachten ze overal sporen van cultuur aan te treffen. Dit betekent dat deze moderne manier van Bijbellezels zelf een cultuurverschijnsel is. De argumenten die voor het antieke wereldbeeld in de Bijbel aangedragen worden, zijn weinig steekhoudend. Israël zou dit wereldbeeld van de omliggende volken hebben overgenomen. Het wereldbeeld echter van deze omliggende volken was doordrongen van de afgoderij, dus dit argument miskent de unieke positie van Israël. Daarnaast worden vaak allerlei poëtische teksten aangehaald die dan vervolgens heel letterlijk uitgelegd worden. Dat is niet steekhoudend. Uitdrukkingen over de zon die stilstaat en over de einden van de aarde geven slechts aan dat God in Zijn openbaring uitgaat van het perspectief van de menselijke aanschouwing. Dit perspectief is altijd waar, al kan het door natuurwetenschappelijk onderzoek wel beter begrepen worden.

Schriften schiften

In plaats van zelf door middel van een zogenaamd antiek wereldbeeld te gaan schiften in de Schrift, doen we er verstandiger aan de Schrift in ons leven te laten schiften. Wij mensen zijn leugenachtig, maar God is altijd waarachtig. Wie zich zo laat schiften, laat ook zijn vragen en twijfels schiften. Moeilijk oplosbare vragen blijven er altijd, het komt er maar op aan dat we ze benaderen bij het licht van de Schrift. ♦

► wordt vervolgd

1. De gemeenschap van Pinksteren
2. De gemeente als uitgangspunt
3. **Gemeenschapszin als levenshouding**

Gemeenschapszin als levenshouding

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

Gemeenschapszin is belangrijk voor de christelijke gemeente. Het staat in onze tijd onder druk, maar dat benadrukt des te meer het belang ervan. We zullen niet alleen bewust onze eigen gemeente moeten dienen en liefhebben. Het is ook nodig dat we met die houding in de wereld staan en die gemeenschapszin ook steeds opnieuw vormgeven.

Onze gemeenten zijn geworteld in een schriftuurlijk-bevindelijke prediking. Dergelijke prediking komt op uit het welbehagen van God en stelt de mens voor het aangezicht van zijn Schepper en Onderhouder. Zo komt de scherpste van de wet en de liefelijkheid van het Evangelie aan de orde. We kunnen alleen in Gods Koninkrijk binnengaan als we wederom geboren worden. Maar dan wordt ook vanuit Gods Woord aangetoond hoe de Heere dit werkt; in de weg van ellende, verlossing en dankbaarheid. Het is een voorrecht dat we onder deze prediking mogen verkeren. Wat een wonder dat de Heere deze boodschap wil zegenen aan zondaarsharten.

Dit uitgangspunt is belangrijk in onze bezinning op eensgezindheid. In het zoeken naar herkenning bij de ander bevinden we ons soms in heel breed gezelschap. Dat kan en mag. Maar dat maakt ons niet los van deze specifieke achtergrond. Integendeel; vandaaruit zullen we de aansluiting zoeken. Dat wij bevindelijk-gereformeerd zijn, is niet iets extra's wat er verder niet zo toe doet. Het is juist belangrijk voor ons verstaan van de Heilige Schrift.

Het geeft een wezenlijke en persoonlijke spits aan de gehoorzaamheid waarin we willen leven bij de Bijbel. Dat vraagt onder de preek om een heel bewuste luisterhouding. Niet dat we luisteren om bevestigd te worden in hoe we al dachten. God is zo'n heilige Majesteit. Laat u zich door Zijn Woord gezeggen? Zoek uit de preek kernzaken mee te nemen naar de overige dagen van de week. Probeer in contacten met anderen er nog eens bij aan te knopen. Ook als men niet- of anders-kerkelijk is, mag het voor ons een heilige kunst zijn om gesprekken

en gedrag te verbinden aan wat voor ons van wezenlijk belang is.

Van zuil naar netwerk

In voorbije decennia hebben we gemeenschapszin in belangrijk opzicht verbonden aan onze zuilorganisaties. Zo geeft het Reformatorisch Dagblad zekere eenheid als het over media gaat. Reformatorische scholen doen dat op het gebied van onderwijs. Maar nu brokkelt de zuil af. Wat doet dat met onze gemeenschapszin?

Daarvoor is één vraag beslissend. Hebben we identiteit en gemeenschapszin aan deze organisaties weggegeven? Eerlijk gezegd vrees ik dat dit te vaak het geval is. Dan raken we met de ontzuiling onze identiteit en saamhorigheid kwijt. Laten we blijven uitgaan van onze persoonlijke verantwoordelijkheid, en de zuilorganisaties benutten om daaraan dienstbaar te zijn. Hier ligt een enorme opdracht. Die geldt voor allen die in de zuilorganisaties werkzaam zijn. Maar ook voor degenen die er gebruik van maken. We hebben dringend bewustwording en opscherping nodig. De zuil is nooit bedoeld als gesloten bolwerk. En het moet ook geen orgaan worden waarin we elkaar de maat nemen hoever we al dan niet meebuigen met de tijdgeest. Deze organisaties zijn bedoeld om dienstbaar te zijn aan de bevindelijk gereformeerde levenspraktijk. Pleisterplaatsen van gemeenschapszin, waar we elkaar helpen om vanuit onze identiteit in het leven te staan.

Onze jongeren denken niet meer in

► Gemeenschapszin staat in onze tijd onder druk, maar is wel van belang voor de christelijke gemeente.

termen van verzuiling. Hebben we niet bijna allemaal een telefoon op zak? Daarmee zijn we op netwerken aangesloten. Instagram, Whatsapp, noem ze maar op. Dit is kenmerkend voor de nieuwe structuur van onze samenleving. Dit soort netwerken zijn te vergelijken met de straten, wijken, bibliotheken en winkelcentra van een stad. Logisch dat je er gebruik van maakt. Maar waakzaamheid blijft geboden. Waar brengt het je? Zijn je connecties en activiteiten in overeenstemming met Gods wet? Scrol eens door uw contactenlijst, bekijk het berichtenverkeer nog eens van enkele willekeurige relaties. Blijkt daarin de Bijbelse gemeenschapszin?

Verenigingsleven

In ons kerkelijk leven kennen we onze verenigingen. Deze mogen nooit de plaats van de eredienst innemen. Maar ze zijn wel belangrijk. Namelijk om dienstbaar te zijn aan prediking en gemeentelieven. Daarom is het ook belangrijk dat ouders hun kinderen stimuleren zich hierbij aan te sluiten. Onze oudere jeugd kiest liever een vrije invulling voor de avonden en vindt het kerkelijke verenigingsleven nogal eens te strak en te christelijk. Toch is het -misschien wel meer dan ooit- nodig dat onze jongeren verantwoordelijkheid nemen voor een leven naar Gods Woord. En dat ze willen horen bij de gemeenschap die dat zoekt. Hierin verdienen ze onze aandacht en steun.

Maken we de balans op, dan geeft het thema van de gemeenschapszin ons allerlei redenen om beschaamd te zijn. We zijn zoekers van eigen eer. In wat we zouden moeten doen tot welzijn van Gods kerk en kinderen ligt zoveel schuld. Wat een wonder dat de Heere nu juist in alle gebrokenheid en bederf Zijn gunst wil betonen. Naar Zijn welbehagen verheerlijkt Hij Zijn Zoon. Door een Goddelijk wonder geeft de Heilige Geest deel aan Hem. Hoe zalig om in Zijn kracht bewaard te worden van de zonde en geleid te worden in Gods gunst. Na Pinksteren deed de Heilige Geest dagelijks mensen toe tot deze gemeenschap en bracht Hij deze tot bloei. Dat is nog Zijn liefste werk. Geloofd u dat? ♦

► slot

In Gods Woord komen veel woorden voor in hun letterlijke betekenis, maar soms hebben die een figuurlijke betekenis. In dat geval is er sprake van beeldspraak. Zo'n woord wordt wel een metafoor genoemd. In deze rubriek een aantal voorbeelden daarvan.

Doornen en distelen

ds. J. Schipper, Scherpenzeel

In Genesis 3 worden de gevolgen van de zonde genoemd: smart, vloek en dood! Tot Adam zei de Heere: 'Zo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt'. En: 'Ook zal het u doornen en distelen voortbrengen'.

Distelen zijn planten met een steekelige stengel en met steekelige bladeren. En doornen zijn scherp puntige vergroeide takjes of blaadjes van een plant. Daar kun je veel last van hebben, ook al is het maar een heel klein doornetje in je vinger. Niet voor niets bestaat de uitdrukking: dat is hem een doorn in het oog. Dat wil zeggen: een bron van grote ergernis.

Onvruchtbaar

Als in Genesis 3 dus voorzegt wordt dat het aardrijk doornen en distelen zal voortbrengen, houdt dat in dat de gevolgen van de zonde gedurig waarneembaar zullen zijn. Niet alleen om ons heen, maar ook in onszelf. Daar hebben we het beeld. Ook wij kunnen van nature niet anders voortbrengen dan doornen en distelen. Het zijn tekenen van onvruchtbaarheid: 'Uit u geen vrucht meer in der eeuwigheid'. Doornen en distelen zijn ook gevaarlijk voor andere planten. Ze kunnen het goede wat er is verstikken. Dat maakt Gods Woord ons duidelijk in de gelijkenis van het zaad. Een deel van het zaad valt tussen de doornen. De akker is tevoren goed geploegd. De doornstruiken zijn uitgerukt en verbrand. Maar in de aarde zitten de wortels nog. En dan gebeurt het: het zaad valt tussen de doornen. En zeker, het ontkiemt en het groeit op, maar de doornen groeien ook op en die groeien nog veel harder. Uiteindelijk wordt dat ontkiemde zaad verstikt door de doornen.

Zorgen

Waar ziet dat op? Wel, er kunnen diepe indrukken zijn. Indrukken van de ernst van het leven en indrukken van de ernst van de dood. Daar kun je 's nachts wakker van liggen. Maar er zijn ook doornen: de beslommingen van het leven, de zorgvuldigheden, de zorgen betreffende het gezin, het werk, de studie. Ook kunnen een rol spelen de verleidingen van de wereld. De Heere Jezus noemt Zelf bij de uitleg van de gelijkenis de rijkdom. En die doornen blijken in het leven toch meestal sterker te zijn. Die verstikken de indrukken die er een ogenblik waren. Als het in ons leven niet komt tot waarachtige bekering, zullen de doornen overwinnen. En zo zijn die doornen en distelen ook een beeld van de oude mens die probeert het Godswerk te vernietigen. Zo heeft de mens een strijd op aarde, niet alleen wat het tijdelijke betreft, maar ook en vooral in het geestelijke. Paulus kreeg een scherpe doorn in zijn vlees, opdat hij zich niet zou verheffen en opdat hij steeds maar de Heere nodig zou hebben. Wat heeft hij gevraagd of de Heere hem van die doorn wilde verlossen, maar de Heere achtte het beter voor hem dat hij die doorn steeds maar zou voelen. Ook na ontvangen genade moet geleerd worden hoe taai de zonden zijn en dat we zondaar blijven tot het einde toe. ♦

► wordt vervolgd

Gezanten van Christuswege

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

In opdracht van de laatste Generale Synode belegt de Theologische School jaarlijks een studiedag voor de predikanten, bedoeld als een dag van ontmoeting en bezinning. En zo blijkt het ook werkelijk te zijn!

Het was goed dat zoveel broeders zich op dinsdag 18 juni vrijgemaakt hadden om samen na te denken over hun belangrijkste werk: de prediking van Gods Woord. Daarom waren er twee lezingen: ds. D. de Wit, docent exegese, sprak over 'Laat u met God verzoenen'. We luisterden naar een diepgravende studie over 2 Korinthe 5:11-21, die was sterk uitlegkundig van inhoud.

De tweede inleider was ds. G.W.S. Mulder, die aansluitend bij zijn promotiestudie ons meenam in de rijke lessen uit de predikkunde vanuit de Nadere Reformatie met betrekking tot de toepassing in de prediking. Dit was

dus een meer praktische, homiletische benadering. We hoorden achtereenvolgens over de bron, het doel en de middelen van de toepassing.

Opening

Ds. B. Labee was die dag onze gastheer. Hij opende met ons de Schrift bij 2 Korinthe 5:11-21, het gedeelte dat uitgangspunt was voor de eerste lezing. Daar lezen we: 'Zo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christuswege: Laat u met God verzoenen'. Deze geweldige ernst dringt te meer, 'want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel

van Christus, opdat een iegelijk wegdrage... hetzij goed, hetzij kwaad'. Dat geldt de hoorder én de prediker.

Het adres

Ds. De Wit hield ons het belang voor van het zorgvuldig kijken naar het gelezen Schriftgedeelte. Het verband binnen dit hoofdstuk en de gehele (tweede) Korinthebrief geeft deze klemmende boodschap van Paulus een diepe inhoud. Voor het nagaan van het verband wees ds. De Wit onder andere op Calvijn, die zijn boodschap sterk plaatst in het wezen van de Kerk. Want het verband blijft altijd bepalend voor de zin en mening van de Geest.

Dat brengt bij de vraag: wie vormen het adres van deze boodschap? Tot wie wordt de prediking van de verzoening gericht? Het formulier tot bevestiging van een dienaar des Woords is daarover duidelijk. Ds. de Wit citeerde: 'Maar inzonderheid hebben wij een beschrijving van het ambt van een dienaar des Evangelies in 2 Korinthe 5:18-20'. Daar lezen

Het gezag van het Woord moet hoorbaar zijn, ook in de toepassing.

van veel verwarring. Het steeds weer 'Schrift met Schrift vergelijken' is een wonderlijk geheim van het gereformeerde piëtisme, stelde de inleider met nadruk. 'Van de verklaring van de woorden van de tekst gaan we naar de zaken'.

Na een goed verzorgde lunch door onze familie Bal werd er een forum gevormd, bestaande uit de beide inleiders en ds. A. Schot, docent homiletiek. In een open broederlijke sfeer kon ieder zeggen wat hij bij deze wezenlijke zaken op zijn hart had. Er was echt 'ontmoeting en bezinning'. En de tijd vloog om. Rector ds. G. Clements sloot het goede samenzijn af met 'een gouden keten' van Perkins. ♦

NB. Zo de Heere het geeft, hopen we dinsdag 24 juni 2025 de vierde studiedag te houden.

we dat met de gezanten van Christus ambassadeurs worden bedoeld. Het is niet erg dat we niet weten wie de ambassadeur van Egypte is. Als in alles wat hij doet maar duidelijk is wie hij vertegenwoordigt. Het gaat in de prediking om onze Zender, Zijn welbehagen en Zijn eer.

De methode

Ds. G.W.S. Mulder liet zien dat er uit

de geschiedenis van de predikkunde veel te leren valt, hoe het wel moet en ook hoe het verkeerd gaat. Het uitgangspunt voor de prediking moet het geïnspireerde Woord Gods zijn en blijven. Dat gezag moet hoorbaar zijn, ook in de toepassing. De toepassing komt op uit een zorgvuldige exegese, anders is er geen sprake van Woordbediening. Deze verankering moet worden ingescherpt in een tijd

In de serie 'Mijn boek' schrijven zes vrouwen over herinneringen aan hun meest geliefde boek. Vandaag deel 6: Mevrouw M.J. Zippro-Hakkenberg uit Zoetermeer over "In Zijn arm de lammeren" van Cornelius Lambregtse.

“Niet alle jonksjes worren groot”

M.J. Zippro-Hakkenberg, Zoetermeer

‘Poete, à jie nae den emel gaet, neem je mien dan ok mee op jen ermen? En zù je me dan goed vastouwen, dà’k nie vale?’

Ik las het boek "In Zijn arm de lammeren" op m'n twaalfde, alleen op mijn kamer, in de Dordtse pastorie. Het Zeeuwse gezin Weststrate, met als hoofdpersoon Fransje - overleden op vierjarige leeftijd - boeide mij meteen.

Lambregtse schreef dit verhaal vanuit de Verenigde Staten, in dierbare herinnering aan zijn enige zoon Calvin John die stierf op driejarige leeftijd.

*'I am going home to Jesus.
Don't cry, Daddy.'*

Het verhaal begint met Fransje, die met vier broers op zolder slaapt, door een trapluik gescheiden van moeder ('poete'). Fransjes korte leven speelt zich af in en rond het huis. Soms zwerft hij met z'n broers door de polder, trekken ze zingend met de koenkelpot langs de deuren of verdwalen in een knekelveld. Ik woonde in de stad, kende geen dialect, had geen broers en zussen en speelde uit school op het kerkplein. Toch was er overeenkomst! Namelijk de vreze des Heeren. De gesprekken in dit boek, het zingen en bidden met elkaar, de gezelschappen, de kerkgang en het napraten over de preek, het was voor mij allemaal zo herkenbaar.

Voor 's zondags, als moeder oppast, geeft ze onderwijs. *'Den lère Jezus nam kleine guust op Z'n schoot en dat doet 'N nog. Vraeg maar vee à je Z'n kind mag wezen.'*

Fransje hoort z'n zus Maria zo graag zingen. Hij denkt veel over sterven en het kerkepitje. *'Niet alle jonksjes worren groot. Soms sturven ze wè as ze nog klein bin. Kiek mae na dat jonksje uut 'n biebel'*, vertelt hij anderen.

Fransje is soms driftig en heeft dan spijt. Hij heeft een angstdroom over de duivel, maar ook droomt hij over de weg naar de hemel en ziet hij de Heere staan.

Moeder verwondert zich: 'Wat heeft de Heere toch met dit kind voor?' Kee van Kapelle, een geoefende christin, ervaart ditzelfde. Psalm 105 vers 5 valt met kracht in haar ziel:

'Want God gedenkt altijd genadig aan Zijn verbond, 't welk blijft gestadig', enz.

Verschillende dominees komen preken. Weststrate is ontstemd over een preek van een dominee die alle nadruk op de uitverkiezing legt en het aanbod van genade afwijst. Ik kende die strijd en kerkelijke spanningen toen (nog) niet. Mijn vader praatte dáár níet over, wees me vaak op de tekst die boven mijn bed hing: 'Die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden'.

Een avondmaalszondag wordt onvergetelijk. Aan het slot van de preek uit Openbaring 22 vers 17 neemt Fransje de vraag op of er iemand is die dorst heeft, letterlijk en loopt naar voren. Onder grote stilte geeft de dominee

Fransje water te drinken.

De avondpreek herinnert Fransje aan een nare ervaring op het knekelveld. Maar nu komen de beenderen tot leven en worden meegevoerd naar de jongste dag en de hemelse heerlijkheid. Het heimwee om onder die gezaligden te mogen zijn, is op dat moment groter dan de begeerte om groot te willen zijn.

Fransje krijgt aanvallen van buikpijn, een acute blindedarmontsteking. Voor hun vertrek naar het ziekenhuis leest vader Jesaja 40. Maria moet verder lezen: 'Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder; Hij zal de lammerkens in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen'. De ouders worden opgeroepen en zitten aan het bed van hun stervend kind.

Het greep me erg aan. Maria moet nog zingen, en dan, na een doodstrijd, gaat Fransje heen. Het Bijbelse geschiedenisboek ligt op z'n nachtkastje.

In de pastorie zag ik ook bedroefde ouders, die hun kind moesten missen en hoorde vertroostende woorden van mijn vader.

'Waar zou Fransje nu zijn?' Moeder gelooft dat de woorden uit Jesaja 40 vervuld zijn. En anderen met haar. In het verdriet geeft de Heere ondersteuning.

"In Zijn armen de lammeren" is een ontroerende beschrijving van het sterven van een kind op zeer fijngevoelige wijze aan het papier toevertrouwd. Het boek blijft in mijn herinnering. ♦

Dit was het zesde en laatste deel in de serie "Mijn boek"

Rafelrand

ds. G. Clements, Gouda

Aan onze gemeenten groeit een steeds grotere rafelrand. In 2022 verlieten 2621 mensen onze gemeenten, in 2023 2603. Uitermate verdrietige getallen, want Christus roept Zijn knechten tot vissers der mensen en niet om de mensen te laten gaan.

Vorig jaar werd in reactie op deze cijfers niet erg positief gereageerd op Cvandaag. Een gunstige uitzondering was het commentaar van ds. Marten Visser, missionair directeur van Global Rize. Hij nam het voor onze gemeenten op en zag juist veel positiefs. Met een blik op de verliescijfers in zijn eigen kerk (PKN) stelde hij de eerlijke vraag: 'wat gaat dáár goed wat wij fout doen?' Ik laat u meelesen met zijn commentaar, maar wil tegelijk de hand in eigen boezem steken.

Drie dingen

Volgens Visser kun je van de Gereformeerde Gemeenten drie dingen leren. Ik vat ze samen met drie B's, om gemakkelijk te onthouden.

1) 'Beschutting'. Gezinnen bieden een veilige beschutting tegen de invloeden van de wereld.

2) 'Bijbel'. Er worden geen vraagtekens gezet bij het Goddelijk gezag van de Bijbel.

3) 'Bekering'. Hel en hemel zijn een diepgevoelde werkelijkheid. Het gaat in die kerken ergens om. Bekering is noodzaak en niet vanzelfsprekend. Behartigenswaardige woorden. Wij mogen onszelf wel afvragen of wij dit Bijbelse pand nog bewaren.

Buitenste cirkel

'Zie, dat volk zal alleen wonen' (Num. 23:9). Vreemdelingschap is een Bijbelse opdracht. Als deze beschutting in onze gezinnen wegvalt, staan wij open voor de invloeden van de ons omringende wereld. Die beïnvloeding komt op onze gezinnen af in twee cirkels, een buitenste cirkel van de grote heidense wereld en een binnenste cirkel van andere geloofsopvattingen. Mevr. J. Meurs-Lambregts heeft al

in 2006 in kaart gebracht wat er in gezinnen precies gebeurt als de beschutting wegvalt. In een onderzoek heeft zij ruim 1000 catechisanten uit onze gemeenten bevestigd. De uitkomsten spreken voor zich. 'Is er thuis gesprek over de preek?' Slechts bij 19%. 'Spreekt vader regelmatig over de Heere en Zijn dienst?' Slechts 8%. 'Hoe vaak lees je zelf de Bijbel?' Bijna nooit, 32%.

Conclusie van Meurs: Een kwart van onze jonge mensen is in crisis. Willen wij het pand bewaren, dan hebben onze gezinnen vandaag meer dan ooit beschutting nodig in leer en leven. Hoe? In zondagsheiliging, huisvroomheid, psalmen zingen en spreken over de preek.

Binnenste cirkel

De druk van de binnenste cirkel, van andere geloofsopvattingen, is nog vele malen ingewikkelder. De binnenste cirkel zit veel dichterbij op onze huid en raakt de Schriftuurlijk-bevindelijke prediking. Meestal gaat het over een versimpeling van de Bijbelse boodschap als zou bekering en

geloof deels een mensenwerk zijn. Men hoort erover op jongerenavonden, op internetdiscussies, in school en vriendenkring. De oude Bijbelse overtuigingen over bekering en geloof als een gave Gods beginnen te schuiven. Op deze manier wordt het getal van 2600 kerkverlaters, verdrietig genoeg, vele malen groter.

Volharden

Gelukkig zien we ook de andere kant. (Jonge) mensen die het toebetrouwde pand begeren te bewaren. 'O Timotheüs, bewaar het pand u toebetrouwd' (1 Tim. 6:20). Zij voeren een stille strijd. Ouders die de zondag heiligen en met hun kinderen over de preek spreken en psalmen zingen. Catechisanten die trouw opkomen en met betrokkenheid luisteren. Zij hebben onze steun hard nodig, juist nu de instellingen van de zuil poreus worden.

Waarom ontstond de kleine bevindelijke zuil naast de grote zuil van Abraham Kuiper? Vooral om één reden! In de grote zuil hoorde je niets over de noodzaak van bekering. Op veel CNS-scholen waren de kinderen vanzelfsprekend schaapjes van de goede Herder.

Ds. G.H. Kersten vertolkte het gevoel van veel ouders in een herdenkingsrede in 1932: 'Zorg en kommer greep ons aan voor ons opkomend geslacht. Zouden we die oude, beproefde leer onze kinderen laten beroven?' Laten wij vandaag met diezelfde 'zorg en kommer' vervuld zijn. Wilhelmus à Brakel schreef: 'Men moet van zijn huis een kleine kerk maken. Kinderen zullen de Heere leren vrezen, en zo tot zaligheid komen'. ♦

► Bewaar het pand

Hellenbroek, gezant van de Koning

J. van Mourik, Kapelle

Hellenbroek is bekend van zijn catechisatieboekje “Voorbeeld der Goddelijke waarheden”. Het is een heldere verwoording van de gereformeerde leer. Maar hij heeft veel meer geschreven. Een belangrijk werk van hem is: “De evangelische Jesaja”.

Als begaafde jongeman verlaat Abraham Hellenbroek zijn geboortestad Amsterdam. Hij gaat studeren in Leiden. Hij oriënteert zich breed en studeert aanvankelijk filosofie. Zo komt hij in aanraking met de nieuwe filosofie van Descartes. Na verloop van tijd begint hij de studie theologie. In Zwammerdam wordt Hellenbroek bevestigd als predikant. Hij doet intrede met Jesaja 40:6a: ‘Een stem zegt: Roep! En hij zegt: Wat zal ik roepen?’

In 1690, het laatste jaar van zijn bediening in Zwammerdam, ontvangt Hellenbroek een bijzondere geestelijke ervaring. Hij wordt in de binnenkamers van zijn hemelse Koning ingeleid. Tot nu toe had hij veel op zijn verstand gedreven. Zijn preken worden na deze ervaring anders. Hij neemt ook afstand van de ‘nieuwe hermeneutiek’ die door Coccejus in omloop was gebracht. In deze tijd trouwt Hellenbroek met Geertruida van der Hoeven. Samen krijgen ze een zoon en vijf dochters. Zij overleven hun ouders niet. Geertruida overleeft haar man wel, maar al tijdens het leven van haar man verliest ze voor een groot deel haar verstandelijke vermogens. Na Zwammerdam verhuist het

echtpaar naar Zwijndrecht, daarna voor korte tijd naar Zaltbommel. Tot aan zijn emeritaat dient Hellenbroek de gemeente van Rotterdam. Op 16 december 1731 mag hij ingaan in de eeuwige rust.

De evangelische Jesaja

Als predikant in de grote stad Rotterdam is Hellenbroek druk bezet. Zijn preken vragen aandacht, maar ook het vele ambtelijke werk en de catechese. Toch vindt hij tijd om te schrijven. Uit deze tijd dateert de vierdelige verklaring van Jesaja onder de titel “De evangelische Jesaja”. Bekend zijn ook de “De Kruistriomf van Vorst Messias” en zijn verklaring van het Hooglied.

“De evangelische Jesaja” is een verklaring van de profetie van Jesaja in voetiaanse stijl: in hun samenhang, inhoud, doel, vervulling en gebruik. Hellenbroek legt de tekst nauwkeurig uit, laat de samenhang zien, trekt Bijbelse lijnen en maakt toepassingen. Zo overdenkt hij Jesaja 40 en overweegt hij wat het doel is van de profeet. Is dat helemaal niet, ten dele of uitsluitend evangelisch? Hij geeft de meningen weer, overweegt ze kritisch en geeft dan zijn eigen genuanceerde antwoord. Nu eens richt de profeet zich op de verlossing uit Babel, dan weer op zaken die daar

meer los van staan en meer de tijd van de Messias raken, dan weer op dingen die volledig de Kerk in de tijd van het Evangelie betreffen. Hellenbroek geeft een minutieuze uitleg van de tekst. Hedendaagse uitleggers kunnen nog steeds hun winst doen met deze doorwrochte studie.

Rijke toepassingen

Het blijft niet bij uitleg van de tekst. Hellenbroek maakt ook rijke toepassingen. Van de troostboodschap in Jesaja 40:1 zegt hij: ‘Het is niet iets geringers, maar het is de allerzaligste boodschap, de allerverkwikkelijkste tijding die een zondaar horen kan, het is de kern van alle geluk hier in de tijd en in de eeuwigheid. O, kostelijke ontmoeting! Wat streelt het ziel en zinnen om de algoegzame Troostbron te horen roepen: ‘Troost, troost Mijn volk’; om een troost die de allerrijkste, die de allervastste, die de allerbestendigste, die de allerzielvervullendste is, een eeuwige en (wat alles in zich bevat) Goddelijke troost te zien aanbieden en voordragen aan troostelozen!’

Even verder lezen we de verwondering en de klacht: ‘O, wonderlijke genade! En daar leven wij nu ook onder, die zorg, dat hart heeft de HEERE ook voor ons nog. Maar wat ware het te wensen dat de gezanten van de HEERE daarvoor nu ook voldoende ruimte zouden hebben! Och, wat zou iedereen nu klaar moeten staan om zo getroost te kunnen worden, wat zou zo’n kostbaar voorrecht met veel ijver gebruikt en gezocht moeten worden! Maar wat staat het er in dit opzicht bij velen anders voor, wat zijn velen er niet op ingesteld om getroost te kunnen worden!’

Het werk van Hellenbroek blinkt uit in grondige uitleg van de tekst - vrucht van eerbied voor het geïnspireerde Woord van God. Het is treffend in zijn toepassingen – vol overtuiging van de noodzaak van het toepassende werk van de Heilige Geest. Volop actueel in onze tijd! ♦

CGO biedt in Goes een leergang aan over de werken van Hellenbroek. Voor meer informatie cgo.nu/toerusting

► volgende week deel 3: Bernardus van Clairvaux

Ommakeer in Akkrum

L. Vogelaar, Scherpenzeel

Kaaskoopman Van Woerden zat achter zijn huis te vissen toen een schip aanlegde. De schipper vroeg of het vaartuig er tot na de zondag mocht blijven liggen. Dat mocht. En daar liggen de wortels van de Gereformeerde Gemeente die van 1933 tot 2000 in het Friese Akkrum bestond.

In 1880 was C.B. van Woerden sr. van Delft naar Akkrum verhuisd. Hij raakte in gesprek met de schipper die in de zomer van 1883 voor de wal lag en die gaf hem een boek te lezen. Het werd gebruikt om Van Woerden stil te zetten. Hij las daarna preken voor zijn gezin. Eerst liet hij zijn kinderen nog in de Ledeboerianse gemeenten dopen, maar later niet meer.

Zijn oudste zoon nam contact op met ds. J. Fraanje. Op 5 juni 1929 notuleerde de scriba van Barneveld: 'Daarna wordt door de leraar nog

gezegd dat ene P. van Woerden enige ongedoopte kinderen heeft. De man is zelf gedoopt, de vrouw niet. Nu wilde die man zijne kinderen gaarne gedoopt hebben bij de Gereformeerde Gemeente. Dit wordt in overweging genomen hoe te handelen'. Op 4 juli: 'Hierover gehandeld zijnde wordt besloten dat die mensch als lid zal worden aangenomen, en hunne kinderen gedoopt worden'.

Afdeling in Akkrum

In 1933 werd in Akkrum een afdeling gesticht. Ds. J. Vreugdenhil

bevestigde op 7 november S. Schaap en P. van Woerden tot ouderling en J.J. van Putten tot diaken. De diensten werden eerst bij Van Woerden thuis gehouden. Daarna in een lokaal van de christelijke lagere school. De conciërge klaagde dat hij na diensten regelmatig 'pijp asch' aantrof.

Vanwege problemen bij de huur van het lokaal kwamen de Akkrumse ouderlingen in maart 1936 naar de kerkenraad van Lemmer met het plan een kerkje te bouwen. Dat leidde tot 'een gezellige bespreking'. Er werden spijkers met koppen geslagen: drie dagen later was er al ledenvergadering in Akkrum. Naast het kerkbouwplan was er het voorstel zelfstandig te worden, zodat er niet tweemaal 'beschrijvingskosten' gemaakt zouden moeten worden. Tegen dat laatste hadden sommige leden bezwaar.

Over de kerkbouw was men het eens. Die kwam ook even ter sprake toen ds. J. Fraanje en ds. R. Kok op 1 mei kerkvisite aflegden in Lemmer, 'doch daar de leraars ieder nog een predikbeurt des avonds hadden te vervullen, was er haast, en werd door ds. Kok gesloten'.

Vriendelijk

Later die maand las de kerkenraad in de krant dat de kerkbouw al was aanbesteed. 'Wij meenden dat Lemmer ook eerst geraadpleegd had moeten worden, en zullen wij naar Akkrum schrijven hoe of dat zit'. Lemmer collecteerde er wel voor.

De Akkrumse architect F.J. Hoekstra ontwierp 'een kerkje c.a. en een dubbele woning' voor een perceel aan de Koarte Miente, achter de pakhuizen van Van Woerdens kaashandel.

'Het nieuwe kerkje zal ruimte bieden aan ongeveer 150 personen', meldde De Saambinder. 'De kosten zullen tussen f 5500 en f 6000 bedragen. In september hoopt men het gebouw in gebruik te kunnen nemen'.

Op 23 juni 1936 kwam de bouwvergunning af. Een kerk bouwen duurde in die tijd vaak maar enkele maanden. Reeds op 29 september nam ds. J. Vreugdenhil 'het vriendelijke kerkgebouwtje, dat zowel van buiten als van binnen een keurige indruk maakt', in gebruik. Hij sprak over Psalm 132:13-15. ♦

► De vroegere kerk in Akkrum.

► wordt vervolgd

De hartslag van het geloof

J.C. Ryle

uitg. KokBoekencentrum; 112 blz., € 14,99.

Dit handzame boekje gaat over het gebed en het Bijbellezen. De inhoud bestaat uit twee hoofdstukken uit Ryles bekende boek "Christen-zijn in het dagelijks leven".

J.C. Ryle (1816-1900) was bisschop in de Anglicaanse kerk in Liverpool. Bij het lezen moeten we dit wel bedenken. Soms vermoed je een wat te ruime blik, maar hij schrijft toch met een overtuigende 'puriteinse' stijl: fris, helder, ernstig, dicht bij Gods Woord, gericht op de praktijk. Ryle belijdt het eenzijdige Godswerk en benadrukt sterk onze eigen verantwoordelijkheid.

Ryle wijst op grote zorgeloosheid en lauwheid met betrekking tot het gebed en het Bijbellezen: oorzaak van geesteloosheid en verachtering. Wat een tekort! Wat een schuld! Ryle: 'Hoe iemand kan leven zonder te ademen, is mij een raadsel. Hoe iemand kan geloven en niet bidden, is mij evenzeer

een raadsel'. Ryle benadrukt dat alleen door Christus' voorspraak en het werk van de Heilige Geest mijn gebed waarde kan hebben voor de heilige God. Het gebed is het zekerste middel tegen de duivel en de inwonende zonde. Wie klaagt over terugval, moet bezien hoe zijn gebedsleven is. Ryle onderwijst ook het waarom en het hoe van het Bijbellezen. Het Woord van God wordt apologetisch aangeprezen. En het is als een apotheek tegen alle geestelijke kwalen.

Eerlijk gezegd had ik vooraf niet zoveel zin om dit boekje te lezen. Dat kwam door de 'eigentijdse', niet zo passende woordkeus op de achterflap en in het Voorwoord. Dat bleek echter voor rekening van de uitgever en niet van de schrijver.

Wie een boekje over het gebed wilde lezen, heb ik steeds "Gebedsgestalten" van ds. F. Bakker aangeraden. Dat blijf ik doen. Dit boekje van Ryle heeft een wat andere toespitsing en is op zijn eigen manier waardevol.

ds. H.A. van Zetten, Nieuw-Beijerland

Tot u is het Woord der zaligheid gezonden

Ralph Erskine

uitg. Den Hertog; 271 blz., € 29,90.

Bij uitgeverij Den Hertog is een boek met zes preken van Ralph Erskine verschenen. Ze zijn opnieuw uit het Engels vertaald door Peter Jan Valk. De Engelse en Schotse predikers hanteren de typologische methode in de Schriftuitleg. Zij richten zich vooral op de kern van Gods boodschap in de tekst of in het Schriftgedeelte dat zij behandelen. Heel veel Schriftuitleg of exegese vind je niet in hun preken. Dat is ook zo bij Ralph Erskine. Dat blijkt al in de eerste preek over Zacharia 13:7, over het zwaard van Gods gerechtigheid dat ontwaakt is tegen de Messias. Erskine richt zich vooral op wat voor zwaard dat is. Het is een breed zwaard, een lang zwaard, een bloedig zwaard, een onverzadigbaar zwaard, een glanzend zwaard, een glinsterend zwaard en een levend zwaard.

Het vergt van de moderne mens uit 2024 daarom wat inspanning en volharding bij het lezen van deze preken. Maar die wordt rijk beloond. Erskine brengt je bij de fontein van het water des levens om niet. In Christus is de bron van zaligheid geopend. Hij zoekt zijn hoorders vooral nadrukkelijk te bewegen tot het geloof. Het is de grote plicht van de evangeliehoorders om de gepredikte Christus te omhelzen. In deze preken ligt de boodschap dat Gods genade vrij en zonder prijs is.

De vrijheid en de kosteloosheid van Gods genade ging de Marrow men, tot wie Ralph Erskine behoorde, zeer ter harte. Het uitte zich in een ruime aanbieding van Gods genade. Dit merk je steeds in deze preken. We lezen: 'Bent u een kind des toorns? Ik bied u Hem aan als een Zaligmaker om u te verlossen en te bevrijden van de toekomstige toorn. Bent u een arme bankroeter? Ik bied u Hem aan, Die onuitputtelijke schatten heeft om al uw schulden te betalen' (blz.71).

ds. C. Harinck, Kapelle

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

AANGENOMEN

naar Sliedrecht,
kand. R.T. Michielse te Kesteren,
die bedankte voor Aalburg, Aalst,
Alblasserdam, Borssele, Brakel, Capelle
aan den IJssel-West, Goes, Gorinchem,
Gouda, Goudswaard, Den Haag-Scheve-
ningen, Hardinxveld-Giessendam,
Katwijk aan Zee, Klaaswaal, Lisse,
Meeuwen i.c.m. Sprang-Capelle,
Middelburg-Centrum, Nieuwdorp, Oos-
terland, Poortugaal, Werkendam (voor
de zending in Albanië), Westkapelle
en Wolphaartsdijk.

BEROEPEN

te Doetinchem, Ermelo, Lelystad,

Naaldwijk, Oudemirdum, Puttershoek,
Ridderkerk-Slikkerveer, Rilland-Bath,
Rotterdam-Alexanderpolder, Terneuzen,
Terwolde-De Vecht, Zeist en Zwolle,
kand. J. Janse te Vierhouten;
te Drachten, Nieuwerkerk (Zld),
Oosterend (Texel) en Ouddorp,
kand. J.C. Kriekaart te 's-Gravenpolder;
te Bodegraven, Groningen en Houten,
ds. A.T. Vergunst te Carterton
(Nieuw-Zeeland);
te Kapelle-Biezelingse,
ds. W.A. Zondag te Dordrecht.

BEDANKT

voor Franklin Lakes (New Jersey, VS),
ds. E. Hakvoort te Norwich (Ontario,
Canada).

VERGADERING

CLASSIS DORDRECHT

Op maandag 1 juli om 19.00 uur verga-
dert de classis Dordrecht in het kerkge-
bouw van de Gereformeerde Gemeente
te Werkendam. In deze vergadering zal
het peremptoir examen van kandidaat
R.T. Michielse plaatsvinden.

ADRESWIJZIGING

Het adres van ds. A. Schot is met ingang
van heden: Driestweg 43, 8071 BS
Nunspeet.

Ingebruikname kerkgebouw Kootwijkerbroek

Na veertien maanden elders gekerkt
te hebben, mocht de gemeente van
Kootwijkerbroek op 16 juni zich weer
zetten op de plaats waar we gewoon
waren samen te komen. Onder het
zingen van Psalm 119 vers 65 werd de
kanselbijbel geopend. De gemeente
werd bepaald bij het eerste gedeelte
van Johannes 10 vers 9: 'Ik ben de
Deur; indien iemand door Mij ingaat,
die zal behouden worden'. Jezus, de
Deur van de schaapskooi.
De Heere Jezus gebruikt het beeld
van een schaapskudde. Die werd
's avonds gebracht naar de opening
van de schaapskooi, waar de herder
zich als een deur zette in de opening.
Er is een schaapskudde vanwege het
welbehagen Gods. Waar Christus Zich
in Zijn nederbuigende goedheid gege-
ven heeft om Middelaar te zijn, opdat
die schaapskudde er komen zal. In het
kerkgebouw zijn er veel deuren. Hier
gaat het om de ene Deur. We zullen
kennis moeten krijgen aan Hem, die
ene Deur. Wat is Hij verborgen voor
een mens. Hij krijgt waarde voor een
mens die zich waarneemt als een ver-
loren mens. Zo'n verloren mens wordt
bedreigd door een groot gevaar, het
gevaar van de zonden, van de straf

en van het oordeel. Wonder als de mens
getrokken wordt door deze Deur, naar
deze Deur, om in te gaan door de Deur.
We hopen en bidden dat dit kerkgebouw
door God gebruikt mag worden tot een
schaapskooi. En dat er vergaderd mogen
worden door Gods Geest, om in de weg

van wedergeboorte geleid te worden
door die Deur in de schaapskooi,
om behouden te worden in de grote
nood van ons leven. Uit genade zalig
worden. Dat is onze hoop en verwach-
ting voor dit kerkgebouw.

ds. G. Beens, Kootwijkerbroek

Berichten

25 JAAR H.J. VAN DEN BOOGAART IN TILBURG

In dankbaar opzien tot de Koning van de Kerk mogen we gedenken dat evangelist H.J. van den Boogaart op 1 juli 2024 vijfentwintig jaar

dienstwerk mag verrichten in Het Kruispunt te Tilburg. Tevens is hij dan 25 jaar ouderling in de moedergemeente te Sprang-Capelle. Bij dit Tilburgse jubileum betrekken we uiteraard ook zijn gewaardeerde echtgenote. Broeder Van den Boogaart diende als evangelist de posten Emmen (1991), Alkmaar (1994) en Tilburg (1999). We hopen en wensen van harte dat de Heere met Zijn genade en leiding nabij zal zijn in de jaren die Deo volente nog volgen.

Op zondag 7 juli hoopt evangelist Van den Boogaart om 10.00 uur een herdenkingssamenkomst in Het Kruispunt te houden. Op zaterdag 14 september is

er een bijeenkomst met de mensen van de Tilburgse gemeenschap, de naaste verwanten en enkele genodigden. De HEERE, Die nooit laat varen wat Zijn hand begon, moge ook voor de toekomst met het evangelistenechtpaar én met de gemeenschap optrekken! Opdat Zijn huis vol worde!

Namens allen, A. Geuze, coördinator

REÛNIE SCHOOL MIDDELBURG

De Petrus Immensschool in Middelburg bestaat 50 jaar. Op vrijdag 20 september is er een reünie voor oud-leerlingen en oud-collega's. De reünie begint met een bijeenkomst in de Zuiderkerk (17.15-18.00 uur), vervolgens is er een samenzijn met maaltijd op het schoolplein. Aanmelden is verplicht, via petrusimmensschool.nl (tabblad jubileum 50 jaar).

WANDELINGEN MIDDELBURG

Smijtegelt-wandeling - Op 9 en 23 juli worden er in Middelburg kerkhistorische wandelingen gehouden langs oude kerken met herinneringen aan

Smijtegelt. Start voor het oude stadhuis op de Markt om 14.00 uur. Vrijwillige bijdrage voor Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht.

Joden-wandeling - De wandeling 'Joden in Middelburg' gaat langs Joodse sporen en vertelt hun bewogen geschiedenis door de eeuwen heen. Data: 16 en 30 juli. Start hoek Nieuwepoortstraat/Korendijk om 14.00 uur. Vrijwillige bijdrage voor Deputaatschap voor Israël. Aanmelding: P.C. Beeke: p.c.beeke@kliksafe.nl / tel. 0118-633828. Groepen op afspraak.

VERKOPING DIRKSLAND

Dirksland - Op zaterdag 29 juni (9.00-14.00 uur) houdt de activiteitencommissie van de gemeente in Dirksland een jaarmarkt. Locatie: het terrein van kringloopwinkel het Lôôsjie, Spuikolk 6.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

40 jaar echtpaar Bal-De Jongh

'Draagt elkanders lasten, en vervult alzo de wet van Christus'. Met deze tekst uit Galaten 6:2 bevestigde ds. J.W. Verweij op 5 juli 1984 in de Gereformeerde Gemeente van Gorinchem het huwelijk van Ron en Helèn Bal-de Jongh.

Zeven jaar later, vanaf oktober 1991, namen onze geliefde vrienden als kostersechtpaar hun intrek in de woning aan de Boezemsingel. Dat was het begin van hun band aan de Theologische School, die onder en naast hun woning is gehuisvest. In september 1998 volgde de aanstelling als bibliothecaris. Het grootste deel van hun veertigjarig huwelijksleven is dus verbonden aan de Boezemsingel. De verwevenheid van hen beiden (met hun gezin!) met onze school laat zich moeilijk onder woorden brengen. Ze nemen

daar een grote plaats in, dienend op de achtergrond, in hartelijke verbondenheid aan de dienst des Heeren en de toerusting van de aanstaande dienaren van het Woord. In bijna elke intrededienst van een kandidaat wordt hun naam dan ook terecht genoemd, om de dank te verwoorden voor alles wat ze vier jaar lang voor de student betekenden. Nooit was iets te veel. Nooit werd er tevergeefs een beroep op hen gedaan, laat staan wanneer je je als docent bijna 25 jaar

in hun gewaardeerde zorg mocht verheugen.

We willen hen op deze manier met hun huwelijksjubileum van harte feliciteren. Hun huwelijksstekst krijgt in het licht van hun dienstwerk een bijzondere inhoud. De Heere geve naar 'de wet van Christus' voortdurend te mogen delen in de liefdedienst des Heeren, want bij alles wat ze ook aan zorgen meedroegen en meedragen, blijft het toch een liefdedienst. Voor de toekomst, samen met hun kinderen en kleinkinderen, de blijken van Gods gunst in Christus Jezus toegebeden.

Namen de studenten en oud-studenten van de Boezemsingel,
ds. G.J. van Aalst

Het adres van de familie Bal is:
Boezemsingel 26, 3034 EC Rotterdam

Kerkdiensten

ZONDAG 30 JUNI 2024

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Aalst** 14.30 uur kand. R.T. Michielse; **Alblasserdam** 9.30 en 16.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Alphen aan den Rijn** 18.00 uur ds. S. Maljaars; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 18.00 uur kand. J. Janse; **Arnhem** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. A.A. Brugge; **Berkenwoude** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Bodegraven** 10.00 uur kand. J. Janse en 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Borssele** 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; **Boskoop** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 10.00 en 18.00 uur kand. R.T. Michielse; **Burgh-Haamstede** 15.30 uur ds. A.E. Brijder; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Den Haag-Scheveningen** 15.00 uur ds. S. Maljaars; **Deventer** 14.30 uur ds. S.W. Janse; **Dinteloord** 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Doetinchem** 14.30 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; **Dordrecht** 9.30 (H.A.) en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 19.00 uur ds. A.J. de Waard; **Ede** 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 10.00 uur ds. H.J. Agteresch en 15.00 uur ds. C. Sonneveld; **Emmeloord** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Enter** 15.00 uur ds. A. Schreuder; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Genemuiden** 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Gorinchem** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Gouda** 9.30 en 16.30 uur kand. J.C. Kriekaart; **Goudswaard** 15.00 uur (H.D.) ds. J. van Rijswijk; **'s-Gravenzande** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Hardinxveld-Giessendam** 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Hendrik-Ido-Ambacht** 9.00 (H.D.) en 16.00 uur ds. M.H. Schot; **Herkingen** 14.30 uur ds. G. van Manen; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 15.00 uur ds. M. Blok; **Hoofddorp** 9.30 en 16.00

uur stud. K.L. Blok; **Hoogeveen** 15.30 uur stud. W. de Jong; **Houten** 10.00 en 16.00 uur stud. J. Kroon; **Kamperland** 15.30 uur ds. M. Karens; **Kapelle-Biezelinge** 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; **Katwijk aan Zee** 10.00 uur ds. S. Maljaars en 16.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Klaaswaal** 9.30 uur ds. J. Schipper en 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Kootwijkerbroek** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 10.00 en 14.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Leerdam** 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Lelystad** 15.00 uur ds. K. Boeder; **Lisse** 10.00 uur ds. G.J. van Aalst en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; **Meeuwen** 14.30 uur ds. E. Bakker; **Meliskerke** 9.30 en 19.00 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens en 14.00 uur ds. D. de Wit; **Middelburg-Zuid** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Mijdrecht** 18.30 uur stud. J. Kroon; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. W. Mouw; **Nieuwe-Tonge** 10.00 en 18.00 uur ds. G. van Manen; **Nieuwer Ter Aa** 15.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Nieuwerkerk** 9.30 uur ds. C. Harinck en 15.30 uur ds. B. Labee; **Nisse** 9.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Oostburg** 15.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Oosterland** 10.00 en 18.30 uur ds. B. Labee; **Oostvoorne** 14.00 uur ds. J.M. Evers; **Oppeinde** 10.00 en 16.00 uur stud. D. de Jong; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Oude-Tonge** 10.00 uur ds. J.J. Tanis; **Oudemirdum** 14.30 uur ds. A.J. de Waard; **Poederloijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 18.00 uur ds. J. Schipper; **Puttershoek** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 14.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Rotterdam-Alexanderpolder** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 15.00 uur ds.

J. Schipper; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Soest** 19.00 uur ds. W. Harinck; **Spijkenisse** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Sprang-Capelle** 15.30 uur ds. G. Pater; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 15.00 uur (H.D.) ds. A.P. Baaijens; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. A. Schot; **Tholen** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Vlaardingenveld** 10.00 uur ds. J.B. Zippro en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Viissingen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Clements; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 15.30 uur ds. J.W. Verweij; **Werkendam** 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Westzaan** 15.30 uur kand. J. Janse; **Wierden** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Woerden** 15.30 uur ds. H. Brons; **Wolphaartsdijk** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland en 14.00 uur ds. J. IJsselstein; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Zoetermeer** 10.00 uur ds. J.M. Evers en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwolle** 9.30 en 19.00 uur stud. W. de Jong.

DINSDAG 2 JULI 2024

Borssele 19.30 uur ds. D. de Wit; **Brakel** 19.30 uur ds. A. Schot; **Drachten** 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Kortgene** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Oppeinde** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Ouddorp** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Oude-Tonge** 19.30 uur ds. S. Maljaars; **Rotterdam-Centrum** 19.45 uur ds. P.J. de Raaf; **Tholen** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg.

WOENSDAG 3 JULI 2024

Aalburg 19.30 uur ds. G. Hoogerland; **Barneveld-Zuid** 19.30 uur ds. J. van Laar; **Ermelo** 19.30 uur ds. K. Boeder; **Gorinchem** 19.30 uur ds. J.J. Tanis; **Herkingen** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Hoogeveen** 14.00 uur

(huw.bev.) ds. A.J. de Waard; **Katwijk aan Zee** 19.45 uur (voor de GBS) ds. L. van der Kuijl; **Kesteren** 19.30 uur stud. W. de Jong; **Klaaswaal** 19.30 uur ds. W. Harinck; **Leerdam** 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Melissant** 19.30 uur ds. J. de Kok; **Nunspeet** 19.30 uur ds. A. Schot; **Oudemirdum** 19.30 uur ds. W. Mouw; **Poortugaal** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburch; **Rotterdam-IJsselmonde** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Wageningen** 19.30 uur ds. A.J. de Waard; **Woerden** 19.30 uur ds. J.W. Verweij; **Zwolle** 19.30 uur ds. P.D. den Haan.

DONDERDAG 4 JULI 2024

Alblasserdam 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Barneveld-Zuid** 13.30 uur

(huw.bev.) ds. J. van Laar; **Elspeet** 19.30 uur (voor de GBS) ds. G. Beens; **Hoofddorp** 19.45 uur ds. F. Mulder; **Krimpen aan den IJssel** 13.00 uur (huw.bev.) ds. J.J. Hoogerbrug; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. J. Schipper; **Nieuwe-Tonge** 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Nieuwer Ter Aa** 19.30 uur ds. C. Sonneveld; **Scherpenzeel** 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. Beens; **Spijkenisse** 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen.

VRIJDAG 5 JULI 2024

Krimpen aan den IJssel 13.30 uur (huw.bev.) ds. J.J. Hoogerbrug.

ZATERDAG 6 JULI 2024

Den Haag-Scheveningen 10.30 uur (Dovendienst) ds. M. Karens.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 30 JUNI 2024

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 10.30 uur ds. D.W. Tuinier en 12.00 (Bijbeluur) en 16.00 evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

VACATURE

Consultant Primair Onderwijs

LOCATIE:

Hoofdkantoor Timotheos
Blantyre, Malawi

OVER DE FUNCTIE:

Ben jij gepassioneerd over onderwijs en wil je een positieve impact maken op reformatische basisscholen in Malawi?

Als Consultant Primair Onderwijs ondersteun je onze Manager Primair Onderwijs bij het verbeteren van de onderwijsstandaarden en het creëren van een stimulerende leeromgeving. Je speelt een sleutelrol in de professionele ontwikkeling van docenten, het nauwkeurig bijhouden van leerling gegevens en het voorzien van accurate informatie voor onze sponsors.

Timotheos

Meer informatie over deze functie en sollicitatie procedure kunt u lezen op: timotheos.nl/vacatures

Weekje Zeeland? Knus chalet te huur, 2-4 pers. Tussen Goes en Middelburg. Geniet van de vrolijke jaren 70-inrichting. Ruime tuin, fijne plek. Mail voor info: retrochaletje@gmail.com

Psalmzangavond Grote Kerk Dordrecht

D.V. zaterdag 6 juli. Organist: Martin Weststrate m.m.v. Bovenstemgroep Leerdam. Leiding: Ds. J. van Walssem. Kerk open: 19.00 uur. Aanvang 19.30 uur. Collecte t.b.v. Noodhulp Moldavië. www.caritate.nl. Welkom!

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

HIRING NURSES in Canada

Do you love working with seniors?
Does traveling to Canada sound exciting to you?

Located in Alberta, Canada, Eventide Home opened its doors in June 2023 and is serving the seniors of the NRC/RCNA congregations in Southern Alberta. Eventide Home provides care to residents with all levels of care needs.

Nurses with their Verzorgende IG, MBO and HBO registrations are encouraged to apply. As a nurse at Eventide Home you will have the opportunity to provide quality nursing care utilizing your nursing skills on a daily basis. Eventide Home has a great team of nurses and provides competitive wages. To apply or inquire about the job opportunities - contact Paul Vanden Broek.

Email: Manager@EventideHome.ca
www.eventidehome.ca
1(403)320-0655 - ext3

Cedrah maakt het verschil door een thuis te bieden voor ouderen, vanuit de Bijbelse opdracht om naar elkaar om te zien. Maak jij ook het verschil voor de ander en wil jij tot zegen zijn? Welkom bij Cedrah! Een greep uit onze vacatures:

- Klantadviseur - Amandelhof en Uitzicht
- Activiteitenbegeleider - Eben-Haëzer en Uitzicht
- Medewerker huishouding - Uitzicht en Beth-San
- Wijkverpleegkundige - Beth-San en Eben-Haëzer
- Verzorgenden en verpleegkundigen - diverse locaties

cedrah.nl/werkenbij

Cedrah
Wonen · Zorg · Dienster

**op
doorreis**

GEVRAAGD: back-up-beheerders- echtpaar Barneveld

Op Doorreis ontvangt in onze locatie te Barneveld gasten die even niet meer thuis kunnen zijn. Voor het beheerdersechtpaar is dat een fulltime taak. Regelmatig hebben zij een paar dagen of langer rust en vakantie.

Daarom zijn we op zoek naar een beheerdersechtpaar dat met regelmaat de leiding over het huis kan overnemen en voor de gasten zorgt. Welk echtpaar wil met ons hierover in gesprek? Meer informatie: info@stichtingopdoorreis.nl of bellen naar 085-4008686

DINSDAG 2 JULI

Tijdrede SGP Ederveen

Ds. A. Verschuure
19.30 uur Bethelkerk
De Haverkamp 1 Lunteren

Medewerkers Huishoudelijke Dienst & Wasserij

Word jij onze nieuwe collega bij De Schutse? Wij zoeken enthousiaste medewerkers voor onze huishoudelijke dienst en wasserij. Geen ervaring of diploma's nodig, alleen je motivatie en gezelligheid! Werk flexibel binnen schooltijden, avonden of zaterdagen.

Je ontvangt een passend salaris, reiskostenvergoeding én krijgt ontwikkelingsmogelijkheden.

Je werkt in een hecht en gezellig team en draagt bij aan een schone leefomgeving voor onze cliënten.

Interesse? Neem contact op met Mirjam Hardeman via 06 39367589 of mhardeman@deschutse.nu

**PROFIJT
ISOLATIE**

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

De specialist in het milieubewust
isoleren van uw woning

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Profiteer nu!! landelijke subsidie

www.profijtisolatie.nl

**Wie helpt de
Boodschap
doorgeven?**

De Duitstalige landen horen bijna
niets meer over de enige troost
beide in leven en sterven.

Wilt u helpen?

**Schenk dan tijdens uw vakantie
een goed boek.**

Stichting Vrienden van
Heidelberg en Dordrecht

Bestellen? → www.svvhed.org

Word vriend en
steun de Stichting!
NL35 ABNA 0548 9879 20

Plichten der ouders, naverteld.
Nu al 3e druk! www.ramshoorn.nl

Te huur woonruimte voor 1 persoon
met eigen voorzieningen, dichtbij station
Veenendaal-De Klomp (goede verbinding
Arnhem/Utrecht), van ma- t/m vrijdag.
€ 350,- per mnd (incl.) Tel. 06 494 969 23

3AP
groeien in groei en inzicht

Écht groeien door goed inzicht.

3AP is jouw partner in groei en inzicht
Administratieve dienstverlening

*3AP biedt ook ondersteuning aan kerken.

De Vluchtheuvel
Christelijke psychosociale hulpverlening

Betrokken en vertrouwd!

Hulp bij levens- en gezinsvragen,
vanuit een christelijke identiteit.

▼

- hulpverlening
- relatie & gezin
- toerusting
- mediation & coaching
- schoolmaatschappelijk werk

www.stichtingdevluchtheuvel.nl • 0113 - 213 098

HARKES
Begraffenissen

harkesbegraffenissen.nl
0172 - 21 21 22

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

B buitenpraktijk
Mark.

Buiten is er ruimte.
Ruimte voor gesprek, ruimte voor jou.

Psychosociaal therapeut
mark@buitenpraktijkmark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
buitenpraktijkmark.nl

Ruime vakantiewoning bij boerderij.
Buitengebied Putten/Nijkerk/V.huizen.
Slk beneden en boven. Tot ca. 8 pers.
0341-491282

Terlouw Parket Ede, voor het leveren,
leggen en renoveren van **houten vloeren**.
Bel Kees Terlouw op 06-24241402
of mail naar info@terlouwparket.nl

Wij zoeken per direct een:

Persoonlijk Begeleider niv. 4

Om ons tijdens ons werk op de zorgboerderij te begeleiden!
Wij zijn een gezellige en diverse groep medewerkers met een beperking.
Wij hebben een jong en enthousiast team van begeleiders die dringend versterking nodig hebben
(3 dagen per week).

Heb je interesse?
Bekijk de vacature op www.dejachthoeve.nl/vacature

De Jachthoeve

www.dejachthoeve.nl
Roekelse Zandweg 7a
Wekerom
06-83995378

Buroinfra
INGENIEURSBUREAU CIVIELE TECHNIEK

Wij zoeken een:

ERVAREN TEKENAAR 32 - 40 UUR

Heb jij ervaring als tekenaar in de civiele techniek? En beschik je
over creativiteit en oplossingsgerichtheid?

Met jouw technisch oog, zet je de wensen van diverse opdrachtgevers
om in een 3D-ontwerp.

ADMINISTRATIEF MEDEWERK(STER) 8 UUR

Ben jij graag bezig met cijfers en werk je nauwkeurig?

Dan hebben wij jou nodig!

Je bent verantwoordelijk voor alle administratieve werkzaamheden
waaronder de loonadministratie en facturatie.

Graag verwelkomen we jou in ons gezellige team!

Wil je meer informatie over deze vacatures?

Neem dan contact op met Frans Bart:

06-43833684.

www.buroinfra.nl | Smithweg 1.05, Goes

Ga jij voor een nieuwe uitdaging?

WIJ ZOEKEN EEN:
TEAMLEIDER VOOR GROEP 1/2
 3-5 DAGEN

Je geeft leiding aan de kleuterbouw. Andere (lesgevende) taken bespreken we in overleg.

De Rehobothschool is een grote school met veel mogelijkheden voor persoonlijke groei van leerling, leerkracht en leidinggevende.

Onze kernwaarden Verantwoordelijkheid, Duidelijkheid, Betrokkenheid, Talentontwikkeling en Respect zijn hierbij leidend.

Ben je benieuwd naar de rol van teamleider daarin? Neem contact met ons op voor een goed gesprek!

Voor meer informatie over deze én andere vacatures zie www.rsgm.nl

Heb jij genoeg van onrust, stress, spanning, gejaagdheid, angst, paniek, somberheid enzovoorts?
 &
 Ben jij op zoek naar ontspanning, rust in je hoofd en weer lekker in je vel zitten?

...laten we de oorzaak aanpakken in plaats van de symptomen!

Albert van den Berge
www.ab-coaching.net
 0625081102

Yerseke, te huur: vrijstaand huis en tuin voor plezier, ook geschikt voor minder valide, in zomervakantie.
 Bel 0113-573245

Bruinisse: Boek nu uw vakantie op onze gezellige camping!
 Safaritent/stacaravan/kamperen
 Kijk op www.dewelblok.nl
 Tel. 0111-482523

Als achterom kijken pijn doet en vooruit kijken zorgen geeft...
 Christelijke hulpverlening bij:

- Somberheid
- Verdriet
- Vragen en twijfels
- Opvoeding
- Zorgen in de relatie

Je hoeft het niet alleen te doen!

www.coachpraktijk-EigenWijs.nl
 06-15604697
 Westmaas ~ Elspeet

Voor senioren

Wonen in Oorden Staete

Locatie Oorden Staete is een rustig appartementencomplex in Rotterdam-IJsselmonde. Het pand biedt de voordelen van zelfstandig wonen, met mogelijkheden voor zorg en diensten binnen handbereik. In 2017 zijn de appartementen en het exterieur van de serviceflat volledig gerenoveerd tot sfeervolle, moderne seniorenappartementen.

- Zelfstandige 2-kamerwoningen en 3-kamerwoningen voor senioren
- Kijk voor meer informatie op onze website www.cedrah.nl

088 - 587 00 55 wonen@cedrah.nl

Genieten van Hollandse gastvrijheid in een Duitse sfeer

Ons hotel beschikt over hotelkamers voor 2 personen tot volledige ingerichte appartementen tot 7 personen. Kom naar het mooiste plekje in het Sauerland.

Landhaus FORRA
 Tel.: +49 2975228

Heeft u iets te vieren?
 Informeer naar de mogelijkheden

www.landhausforra.com

HUIB RUIJGROK
 ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- executele en conflictbemiddeling

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
 T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

Aloë Vera Plus (NeoLife) bevordert: de nachtrust, een normale stoelgang. Maagvriendelijk, rustgevend. Voor kinderen, volwassenen en diabeten. Juni-aanb. I Kommie 0634826766 www.naturalhealthproducts.nl

Bent u ook op zoek naar mooie **raambekleding**? Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op **wiltraamdecoratie.nl**

Twee ruime **vakantiewoningen** te huur in de mooie Duitse Pfalz. Volop natuur, rust, ruimte. Vooral voor- en naseizoen nog veel mogelijkheden. Meer info: www.beth-etham.de of 0049- 6385-9255577 (vaste net) of 0049-151-57262272 (mobiel met whatsapp) We spreken Nederlands!

Waarom Paul Roescher?
Wij geven u twaalf redenen! **3**

Lager in prijs dan waar ook!

Badkamer Belle Vista Badkamer compleet zoals opgesteld.

Kraakprijs! 1545,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17.500 m² in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

KROON
TEGELS & PVC

Specialist in vloertegels, wandtegels en PVC vloeren

Energieweg 8c | 4231 DJ Meerkerk | 0183 - 35 42 25 | info@kroontegels.nl | kroontegels.nl

Hecht team, zelfde principes.

dieleman schipper

Kom werken in Alblasserdam, Nijkerk of Kapelle.

- Assistent-accountant
- Relatiebeheerder
- (Junior-) Belastingadviseur

dieleman.schipper.nl

de SAAMBINDER

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul, ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierderf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:

Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin: www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.werkgroepstudenten.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

05

Het vijfde Evangelie

Je kent ze wel: het evangelie dat geschreven is door Mattheüs, Markus, Lukas en Johannes. Wat is dan het vijfde evangelie?

De Heere heeft de genoemde schrijvers door de Heilige Geest verlicht om alles op schrift te stellen. Daarin hebben zij niet allen hetzelfde opgeschreven. Bij Mattheüs lees je weer andere zaken dan bij Johannes. Markus vertelt weer geschiedenissen die bij een andere evangelist ontbreken. Wat ze in ieder geval gemeenschappelijk hebben, is dat ze allemaal over het leven, het sterven en de opstanding van de Heere Jezus schrijven.

Toch is er nog een vijfde evangelie. Dat is van de hand van Paulus. Je zou de brieven van Paulus kunnen bundelen als een evangelie. Paulus noemt zijn woorden namelijk zelf een evangelie. Hij schrijft op een drietal plaatsen over 'zijn' Evangelie. Je kunt bijvoorbeeld lezen in 2 Timotheüs 2:8: 'Houd in gedachtenis, Welke is uit den zaden Davids, naar mijn Evangelie'. Verschilt de inhoud van Paulus' evangelie van Mattheüs of Johannes? Zeker niet, zie het als een onderstreping van de reeds geschreven woorden.

Toch kun je onder het vijfde evangelie ook nog iets anders verstaan. Als het goed is, ben jij het vijfde evangelie. Je vraagt misschien: hoe dan? Wel, hopelijk draag jij de naam van christen niet tevergeefs, ben je écht een christen, ben je door genade van Christus. Als dat zo is, is jouw levenswandel het vijfde evangelie. Dan zal de wereld om je heen door jouw levenshouding en levenskeuzes zien dat het jouw verlangen is om de Heere te dienen en te volgen. Zodat 'jouw naaste door jouw godzalige wandel voor Christus gewonnen wordt' (Heidelbergse Catechismus, antwoord 86). Is zo het vijfde evangelie in jouw leven door anderen te lezen? ♦

Leestip: 2 Timotheüs 2:8-13

▶ Als je door genade een echte christen bent, ben jij het vijfde evangelie.

Een dominee in de gevangenis

Student Ledeboer

'Hé Ledeboer,' schreeuwt Matthijs terwijl hij ruw de deur openrukt. 'Ga je mee? We maken er een vrolijke avond van, man. En aangezien jij meer geld hebt dan wij allemaal bij elkaar...'

Verstoord kijkt Lambertus Ledeboer op. 'Daar hoeft ik jullie geen antwoord op te geven', zegt hij kortaf. 'Jullie weten dat ik daar niet aan mee doe. We zullen van ieder ijdel woord rekenschap moeten afleggen!' 'Ach man, hoe oud ben je wel?', klinkt het lachend. 'Je bent pas tweeëntwintig en je gedraagt je alsof je veertig bent!' 'Kom op, jongens, we wachten niet langer...' roept Hendrikus onder aan de trap.

Met een harde klap wordt de deur van Lambertus z'n kamer dichtgegooid en zo snel hij kan stommelt Matthijs de trap af.

Lambertus slaakt een zucht van verlichting.

Gelukkig, er is weer rust in het huis.

Het leven is er voor hem niet gemakkelijker op geworden sinds hij in september 1826 zijn studie Theologie is begonnen aan de Leidse universiteit. Soms kan hij zo terugverlangen naar het leven thuis bij vader en moeder. Op de Latijnse school in Rotterdam, het beroemde Erasmiaanse Gymnasium, was het heel wat prettiger. Het is hem trouwens nog steeds een wonder dat hij die opleiding heeft kunnen afronden met een prijs in het vak der letteren.

In gedachten ziet hij zichzelf weer als het 'domme' jongetje op de lagere school. Wat is de meester vaak boos op hem geweest als hij weer lage cijfers had! Wie had toen ooit kunnen denken dat hij toegelaten zou worden tot de voorbereidende studie aan de universiteit!

Gelukkig heeft hij deze week geen colleges meer van de hoogleraren Hamaker en Van Hengel. Deze mannen betwijfelen of sommige gedeelten uit Gods Woord wel door God zijn ingegeven! Ze spreken minachtend over 'de strenge Calvin en de bekrompen Voetius, Brakel en Smijtegelt' Het doet hem zo'n zeer als ze het leven van Gods kinderen belachelijk maken! ♦

Vraag en antwoord

door
ds. Labee

Iets te weten onder u

*Hoe moeten we de woorden
'Want ik heb niet voorgenomen
iets te weten onder u dan
Jezus Christus, en Dien
gekruisigd' verstaan?*

Welsprekendheid en menselijke wijsheid

Paulus schrijft deze woorden aan de gemeente van Korinthe. In deze grote handelsstad, op het kruispunt van handelsroutes over land en zee, had de Heere Zijn gemeente. Treffend lezen we dat in het eerste hoofdstuk van de eerste Korinthebrief, waarvan we alleen het tweede vers citeren: 'Aan de gemeente Gods die te Korinthe is, de geheiligden in Christus Jezus, de geroepen heiligen, met allen die den Naam van onzen Heere Jezus Christus aanroepen in alle plaats, beide hun en onzen Heere'. Tegelijk was satan óók actief in deze gemeente. Laatdunkend laten enkele handlangers van de boze zich uit over de apostel. We wijzen op 2 Korinthe 10 (vers 10): 'Want de brieven (zeggen zij) zijn wel gewichtig en krachtig, maar de tegenwoordigheid des lichaams is zwak en de rede is verachtelijk'. Matthew Henry (1662-1714) schrijft in zijn Bijbelcommentaar: 'Hij trachtte niet een fijn redenaar of diepzinnig wijsgeer te zijn; hij deed zich niet aan hen voor als een man van overvloed van schone woorden, of van diepe redenering en buitengewone geleerdheid of gevatheid. Hij beoogde niet het oor te winnen door fraaie zinswendingen en uitgezochte uitdrukkingen; evenmin zocht hij te behagen en te boeien door schittering van vernuftige opmerkingen (...). Goddelijke wijsheid heeft er geen behoefte aan door menselijke fraaiheden aanbevolen te worden'. Dat is het verband van de woorden die de vraagsteller voorlegde. Zo lezen we de openingswoorden van 1 Korinthe 2: 'En ik, broeders, als ik tot u ben gekomen, ben niet gekomen met uitnemendheid van woorden of van wijsheid, u verkondigende de getuigenis Gods' (vers 1). Dan volgen de bevraagde woorden als tegenstelling: 'Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd'.

Eenvoudigheid en geestelijke kracht

De kern van Paulus' prediking is met deze woorden omschreven. Al is het dat de Joden een teken willen zien en de Grieken een wijsgerig betoog willen horen, de apostel predikt de kern van het Evangelie. Dat is Christus, de Gekruisigde (zoals we ook lezen in 1 Korinthe 1:23). Natuurlijk is dat tot ergernis van de Joden en voor de Grieken een dwaasheid. Maar dit kruisevangelie begeert Paulus te verkondigen. De kanttekening (5) legt duidelijk uit dat het gaat om Christus: 'Die door Zijn dood en volgende opstanding ons van onze zonden verlost en de eeuwige zaligheid deelachtig heeft gemaakt'.

We weten uit de veertien brieven van de apostel dat er vele heerlijke schatten en gaven van de Middelaar zijn te prediken. Dat er daarnaast veel van het werk van God de Vader en van God de Heilige Geest mag worden aangewezen. Maar de kern ligt in het verzoenend sterven van Christus. Een geroepen dienaar verlangt ernaar dat ontdekte zondaren op de Zaligmaker mogen zien, zoals in de woestijn gezien mocht worden op de koperen slang ter genezing. Tacitus (ca. 56-117), de grootste Romeinse geschiedschrijver, noemde het geloof in de Gekruisigde een 'verderfelijk bijgeloof'. Echter, een verloren zondaar die leerde dat alle wegen van beneden naar boven doodlopen, mag de weg gewezen worden tot het leven. Door het volbrachte offer van de Gekruisigde is er verzoening tussen een heilig God en een onheilige zondaar. Verzoening in de weg van voldoening.

Op een andere plaats (Rom. 4:25) lezen we: 'Welke overgeleverd is om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking'. Lezer(es), is dat zielsbevindelijk al geleerd? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.